

۹۲

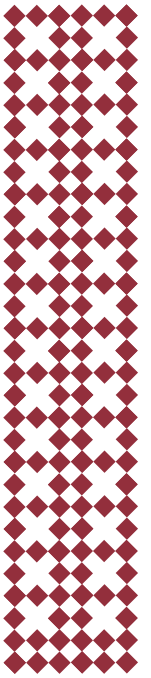
تذکره

گزیده بیانات آیت الله عابدینی

خطبه‌های نماز جمعه ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱

سازمان مجامع قزوین

نشریه ذکر جمعه
با هدف انتشار گزیده بیانات
ائمہ جمعہ قزوین در خطبه‌های
نماز جمعه، هر هفته به صورت
الکترونیکی از طریق شبکه‌های اجتماعی
ستاد نماز جمعه منتشر می‌گردد.
لازم به ذکر است متن بیانات ائمہ
محترم جمعه، با حذف و اضافات و
ویرایش همراه است و سعی شده
است جهت مطالعه و بهره‌جویی
هرچه بهتر مخاطبین گرامی،
اهم محورها ارائه گردد.

خطبه اول

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى
سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ
وَاللَّعْنُ الدَّائِمُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ
إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

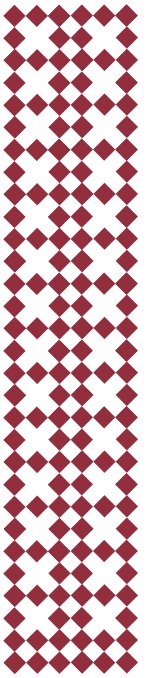
صراط مستقیم یکی است

قَالَ اللَّهُ الْحَكِيمُ فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ:

﴿وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ
بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾^۱

خدای متعال همه مؤمنان را راهیان مسیر تقوا
می بیند و می گوید: شما در مسیری حرکت می کنید
که به تقوا برسید و مقصدتان رسیدن به تقواست.
اگر می خواهید به تقوا برسید، نباید به بیراهه

۱. مسلماً این [برنامه های محکم و استوار و قوانین و مقررات حکیمانه] راه راست من است؛ بنابراین از آن پیروی کنید و از راه های
دیگر پیروی نکنید که شما را از راه او پراکنده می کند. خدا این [گونه] به شما سفارش کرده تا پرهیزکار شوید (انعام: ۱۵۳).

بروید. راه‌های زیادی جلوی پای شماست. در میان این راه‌های متفرق و متشتت و رنگارنگ، فقط یک راه [حقیقی] وجود دارد و آن راه خدا و حق، قرآن و دین و امیرالمؤمنین و اولاد امیرالمؤمنین علیهم‌السلام است. این راه شما را به مقصد تقوا، کرامت انسانی، سعادت و عاقبت به خیری می‌رساند.

توصیه‌های خداوند درباره مال یتیم، کم‌فروشی و...

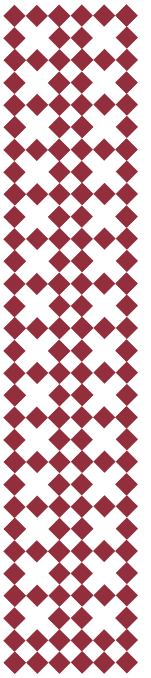
آیه‌ای که از سوره مبارک انعام قرائت کردم، در آیه قبل آن، سفارش‌هایی می‌کند و می‌فرماید:

﴿وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ
وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا
وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۗ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَٰلِكُمْ
وَصَٰكُّمُ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ.﴾^۱

باید با مال یتیم به بهترین نحوه برخورد کنید. اگر به مال یتیم نزدیک شدید، همه هوش و حواس شما

۱. به مال یتیم جز به روشی که نیکوتر است، نزدیک نشوید تا به حد بلوغ [بدنی و عقلی] خود برسد. پیمان‌ها و ترازو را بر اساس عدالت و انصاف کامل و تمام بدهید. هیچ‌کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کنیم. هنگامی که سخن می‌گویید، عدالت بوزرید؛ هرچند درباره خویشان باشد. به پیمان خدا وفا کنید. خدا این [گونه] به شما سفارش کرده تا پند بگیرید (انعام: ۱۵۲).

باید این باشد که این یتیم ضرر نکند، مالش از بین نرود و به ثمن بخش (نازل‌ترین وضعیت) از دست او خارج نشود. باید منافع آن یتیم را ببینید تا اینکه خودش بزرگ شود و بتواند مالش را مدیریت کند.

﴿...وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ...﴾: نسبت به کیل و میزان (ترازو و پیمان‌ه) دقیق و وفادار باشید و با ((قسط)) رفتار کنید. مبادا کم‌فروشی کنید و مثلاً متاع نهصدگرمی را به جای یک کیلویی بفروشید:

﴿وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ﴾^۱

﴿...لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا...﴾: هرکسی به اندازه وسعت خود تکلیف دارد.

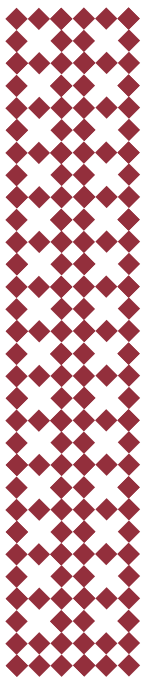
﴿...وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ...﴾: در حرف زدن عدالت داشته باشید. در آیه‌ای می‌فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ ۚ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا ۗ اَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾^۲

حتی کسی که بد هم هست، شما راجع به

۱. وای بر کم‌فروشان (مطففین: ۱).

۲. ای اهل ایمان! همواره [در همهٔ امور] قیام‌کننده برای خدا و گواهان به عدل و داد باشید. نباید دشمنی با گروهی شما را بر آن دارد که عدالت نورزید. عدالت کنید که آن به پرهیزکاری نزدیک‌تر است. از خدا پروا کنید؛ زیرا خدا به آنچه انجام می‌دهید آگاه است (مائده: ۸).

خصوصیتی از آن شخص حرف می‌زنید که در آن مسئله بد نیست. [حال آنکه،] به خاطر بدی‌هایش حق ندارید هرچه خواستید به او نسبت بدهید. بدی او برای چیزهای دیگری است.

﴿...وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا...﴾: به عهد و پیمان خدا وفادار باشید. خدا گفت: ﴿الَسْتُ بِرَبِّكُمْ﴾ همه گفتیم: ﴿بَلَىٰ﴾ خدایا! فقط تو پروردگار ما هستی:

﴿وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ۖ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ﴾^۱

در دنیا برای خودمان پروردگارتراشی نکنیم، هرکسی را جای خدا نگذاریم و نگوییم: اول خدا بعداً شما. این «شما» چه کاره است که در کنار خدا قرار بگیرید؟! همه [چیز] خداست و هر کاری را خدا می‌کند:

﴿هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾^۲

۱. [به یاد آر] هنگامی را که پروردگارت از صلب بنی‌آدم نسلشان را پدید آورد و آنان را [در ارتباط با پروردگاری‌اش] بر خودشان گواه گرفت [و فرمود: آیا من پروردگار شما نیستم؟] انسان‌ها با توجه به وابستگی وجودشان و وجود همه موجودات به پروردگاری و ربوبیت حق [گفتند: آری، گواهی دادیم. پس اقرار به پروردگاری خود را در این دنیا از شما گرفتیم] تا روز قیامت نگویید: ما از این [حقیقت آشکار و روشن] بی‌خبر بودیم (اعراف: ۱۷۲).

۲. اوست اول و آخر و ظاهر و باطن. او به همه چیز داناست (حدید: ۳).

بنده [اگر] خیلی خوب، لایق و به‌دردبخور باشد، وسیله می‌شود و خدا کاری را روی دوش بنده می‌اندازد. رزق دست خداست. ممکن است کسی لیاقت داشته باشد و این رزق را به‌عنوان قرض‌الحسنه، انفاق، زکات یا خمس به دیگری بدهد. این ما هستیم که باید لیاقت داشته باشیم تا مجرای رزق خدا شویم. ﴿...ذَالِكُمْ وَصَّاكُمُ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ...﴾: خدا شما را به این چیزها سفارش می‌کند: وفادار باشید، کم‌فروش نباشید، در صحبت‌کردن عادل باشید، هوای نفس را کنار بگذارید و همیشه رضای خدا را به جای هوای نفس مدنظر داشته باشید. شاید کسانی که لیاقت دارند، متذکر و متوجه شوند و حرف خدا روی دل‌هایشان اثر بگذارد. اگر دلی مانده باشد، [آیات خدا بر آن] اثر می‌گذارد. دل اگر دل باشد، آیه قرآن آن دل را شخم می‌زند و زیرورو و منقلب می‌کند؛ اما اگر دل گناه و ظلم کرده باشد و با حرام‌خواری روزگار گذرانده باشد، آیات خدا را هم به مسخره می‌گیرد. [چنان‌که] در طول تاریخ، در زمان پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و ائمه عَلَيْهِمُ السَّلَامُ همین کار را کردند.

صراط مستقیم؛ راه رسیدن به تقوا

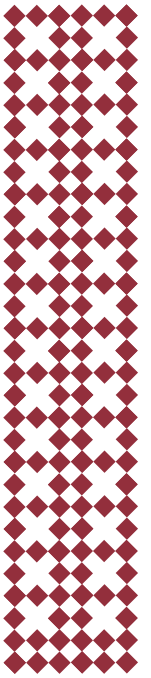
[خداوند] پس از این فرمود:

﴿وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

راه درست من همین است که حواس شما به خدا باشد. هفته گذشته قرار ما این بود که ببینیم از چه کسی باید تبعیت بکنیم و از چه کسی نباید تبعیت بکنیم. اینجا خدا حرف‌هایش را می‌زند و می‌گوید: اگر اهل تبعیت هستید، خدا را تبعیت کنید. این همه آیات قرآنی امر [و نهی] کرده‌اند: این کار را بکنید و آن کار را نکنید. تبعیت یعنی به این دستورها عمل کنیم. خدا می‌فرماید: صراط مستقیم من این است که گفتم. از این راه تبعیت کنید. مگر نمی‌خواهید به قله تقوا برسید؟ راه این است. صراط مستقیم جاده‌ای است که انسان را به تقوا می‌رساند.

کمال دین با نعمت ولایت

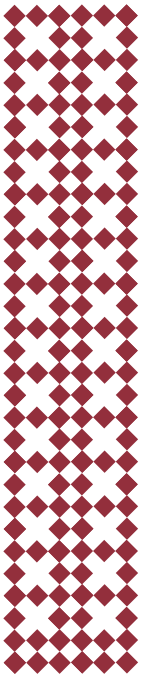
﴿...وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ...﴾: هر راهی را نروید. ((سُبُل)) جمیع سبیل است؛ یعنی راه‌های

متفرقه. اگر به راه‌های متفرقه برویم چه می‌شود؟ به جای اینکه در مسیر خدا همه در یک راستا حرکت کنیم، هرکسی راه خودش را می‌رود، پرچمی بلند می‌کند و فرقه و گروهی می‌شود؛ [در نتیجه] تفرقه [ایجاد] می‌شود و به جای ﴿...وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا...﴾^۱ راه‌های متفرق جلوی پای آدم‌ها قرار می‌گیرد. وقتی راه‌ها مختلف شد، جامعه هم دچار تشتت و تفرقه خواهد شد. ما پیغمبر، امام، کتاب، قبله و دین داریم و همه این‌ها یکی هستند. پیغمبران هم یکی هستند و همه، از آدم تا خاتم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، ما را به یک سمت هدایت می‌کنند. همه پیغمبران گذشته هم در آخرین سفیر وحی و حق خلاصه می‌شوند:

نام احمد نام جمله انبیاست
چون که صد آمد نود هم پیش ماست

۱. نک: آیه ۱۰۳ سورة آل عمران: ﴿وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾. ترجمه: همگی به ریسمان خدا [قرآن و اهل بیت] چنگ بزنید و پراکنده و گروه‌گروه نشوید. نعمت خدا را بر خود یاد کنید آنگاه که [پیش از بعثت پیامبر و نزول قرآن] با یکدیگر دشمن بودید؛ پس میان دل‌های شما پیوند و الفت برقرار کرد. در نتیجه به رحمت و لطف او با هم برادر شدید؛ و بر لب گودالی از آتش بودید، پس شما را از آن نجات داد. خدا این‌گونه، نشانه‌های [قدرت، لطف و رحمت] خود را برای شما روشن می‌سازد تا هدایت شوید.

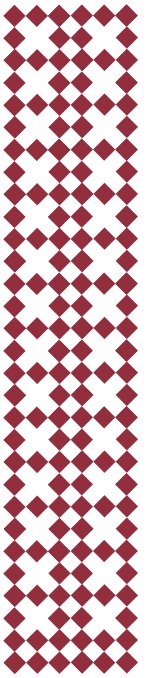
پیغمبر ما هم همه پیغمبران قبل از خودش را تصدیق کرد [و فرمود:] همه این‌ها درست گفتند. من هم راه آن‌ها را کامل می‌کنم. وقتی که رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام را در غدیر خم معرفی کرد، خدا فرمود:

﴿...الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا...﴾^۱

همان دینی که از آدم شروع شده بود، حالا کامل شد. نعمت ولایت هم ضامن اجرای این دین تا قیامت است. مردم، من این دین را از شما قبول دارم. همه دین‌ها اینجا جمع شدند. گویی همه پیغمبران در غدیر خم گویا جمع شدند و حرف همه پیغمبران از

۱. نک: آیه ۳۳ سورة مائده: ﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلِيَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْفُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصَبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلامِ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَنْسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنْ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمِهِ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾. ترجمه: [خوردن مواد ناپاک که تناسبی با جسم و روح شما ندارند] بر شما حرام شده است؛ [مانند] گوشت مردار، خون، گوشت خوک، آنچه به نام غیر خدا کشته‌اند، حیوان خفه‌شده، آنچه به ضرب چوب و سنگ مرده، آنچه به سبب پرت شدن از بلندی جان داده، حیوانی که به ضرب شاخ حیوان دیگر از بین رفته، حیوانی که درنده‌ای آن را کشته و از آن خورده مگر آنچه در آستانه مرگ، قابل تذکیه بوده و شما به دستور شرع تذکیه کرده‌اید. نیز آنچه برای بت‌ها قربانی شده و آنچه به وسیله تیرهای قمار سهم‌بندی می‌کنید بر شما حرام گشته است. [همه] این [امور] فسق و نافرمانی [از احکام خدا] است. امروز کفرپیشگان از [شکست] دین شما ناامید شده‌اند؛ بنابراین از آنان مترسید و از من بترسید. امروز [با نصب علی بن ابی‌طالب به ولایت، امامت، حکومت و فرمانروایی بر امت] دینتان را برای شما کامل و نعمتم را بر شما تمام کرده و اسلام را برایتان به‌عنوان دین پسندیدم. پس هرکه در حال گرسنگی شدید بی‌آنکه مایل به گناه باشد [به خوردن مُحَرَّمات بیان شده] ناچار شود، [می‌تواند به‌اندازهٔ ضرورت از آن‌ها بهره گیرد]؛ یقیناً خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

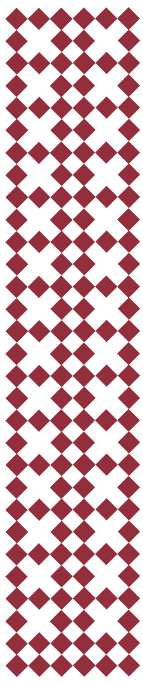
زبان رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ شنیده شد: ((مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيْ مَوْلَاهُ.))^۱

خدا این را امضا کرد و گفت: تا آخر دنیا و تا قیامت این دین شماست. این صراط مستقیم من است. از آن تبعیت کنید. دنبال هرکسی راه نیفتید و دنبال هر فرقه‌ای نروید. ملاحظه کنید انحرافات را که شیاطین ایجاد می‌کنند و مردم را متفرق و متشتت می‌کنند. اگر این کار را نکنید، شیطان شما را از صراط مستقیم خدا متفرق می‌کند و هرکسی راهی را می‌رود.

اهل بیت عليهم السلام؛ مظهر صراط مستقیم

در آیه قبل، آیه ۱۵۲ سوره مبارک انعام فرمود: ﴿...ذَالِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ.﴾ من این وصایا را گفتم که متوجه شوید. در این آیه، آیه ۱۵۳ می‌فرماید: ﴿...ذَالِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ.﴾ مگر

۱. نک: سلیم بن قیس هلالی، سلیم، ج ۲، قم: هادی، ۱۴۰۵، ص ۸۲۸: ((إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ دَعَا النَّاسَ بِغَدِيرِ حُمٍّ فَأَمَرَ بِمَا كَانَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ مِنَ الشُّؤْكِ فَقَمَّ وَكَانَ ذَلِكَ يَوْمَ الْخَمِيسِ ثُمَّ دَعَا النَّاسَ إِلَيْهِ وَأَخَذَ بِصُجْعِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَفَعَهَا حَتَّى نَظَرْتُ إِلَى بِيَاضِ إِبْطِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَقَالَ: 'مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيْ مَوْلَاهُ اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُ وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَأُخْذَلْ مَنْ خَدَلَهُ.')) ترجمه: روز پنجشنبه بود که رسول خدا مردم را در غدیر خم فراخواند. ابتدا فرمود خارهای زیر آن تک‌درخت را جارو کنند. آنگاه مردم را به سوی خویش متوجه نمود و دست علی بن ابی‌طالب را گرفت و بالا برد تا آنجا که سفیدی زیربغل رسول خدا را دیدم و فرمود: هرکه من مولای اویم، این علی مولای اوست. پروردگارا! دوست بدار هرکه او را دوست بدارد و دشمن بدار هرکه او را دشمن بدارد. یاری کن هرکه او را یاری کند و واگذار هرکه او را رها کند.

قرار شما این نیست که به قله تقوا برسید؟ قرار نشد نماز، روزه، حج و هر عبادتی برای تحصیل تقوا باشد؟ پس راهتان را درست کنید که به تقوا برسید:

﴿...إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ...﴾^۱

درباره این آیه، روایاتی به ما کمک و راهنمایی می‌کنند. این روایات فراوان هستند. نمونه‌ای از آن‌ها را عرض می‌کنم. حضرت امام باقر علیه السلام این را مقداری برای ما باز کردند و فرمودند: «فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ...﴾ قَالَ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَالْأَيْمَةُ مِنْ وُلْدِ فَاطِمَةَ هُمْ صِرَاطُ اللَّهِ فَمَنْ أَبَاهُمْ سَلَكَ السُّبُلَ.»^۲ هرکس از این‌ها ابا کند و روی بگرداند، با این‌ها همراه نشود و حرف این‌ها را گوش نکند، [داخل راه‌های متفرق شده است].

ممکن است بعضی از ما بگوییم: ما آباواجدادی ارادت داشتیم و داریم. اما فقط ارادت کافی نیست.

۱. نک. آیه ۱۳ سورة حجرات: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ» ترجمه: ای مردم! ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و ملت‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید. بی‌تردید گرامی‌ترین شما نزد خدا پرهیزکارترین شماست. یقیناً خدا دانا و آگاه است.

۲. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، به تصحیح هدایت‌الله مسترحمی و دیگران، ج ۲۴، بیروت: دار احیاء الارات العربی، ۱۴۰۳ق، ص ۱۵؛ ترجمه: خداوند فرموده است: مسلماً این راه راست من است؛ بنابراین از آن پیروی کنید و از راه‌های دیگر پیروی نکنید... منظور علی بن ابی‌طالب و ائمه از فرزندان فاطمه زهرا است که راه خدا هستند. هرکه از آن‌ها روی برگرداند، داخل در سایر راه‌ها شده که در آیه به آن اشاره شده است.

باید ببینیم امیرالمؤمنین، امام حسین، امام باقر، امام صادق [و دیگر ائمه عليهم السلام] از ما چه انتظاری دارند. برای اینکه این را بفهمیم، باید سخنان آن‌ها را ببینیم و یاد بگیریم و با آن‌ها زندگی کنیم؛ آن وقت [است که] در مسیر قرار خواهیم گرفت.

صراط مستقیم در مقابل راه‌های پراکنده شیطان

وعدۀ ما برای هفته‌های آینده پیگیری همین سؤال است: از چه کسانی یا چه چیزی باید تبعیت کرد و از [چه کسی و] چه چیزی نباید تبعیت کرد؟ اینجا خدا راهنمایی کرد و فرمود: از حقایق دینی تبعیت کنید. مصداق بلند و شاخص آن حقایق دینی ولایت امیرالمؤمنین و اولاد امیرالمؤمنین عليه السلام و سخنان امیرالمؤمنین و فرزندان علی و فاطمه عليهم السلام است. باید این‌ها را یاد بگیریم و در زندگی به آن عمل کنیم. این یعنی صراط مستقیم. اگر از این صراط مستقیم تبعیت کنیم، همه ما در یک جاده هستیم؛ اما اگر از این صراط روی برگردانیم، هرکسی دنبال چیزی می‌رود. یکی

می‌گوید: حزب من فلان است. یکی می‌گوید: جناح من چنین است. یکی می‌گوید: من باید گران‌فروشی کنم تا کیسه‌ام پر شود. این کیسه شیطان هم پرنشده‌ی است. یک نفر حق دیگران را می‌خورد برای اینکه دنیای خودش را آباد کند. یک نفر دروغ می‌گوید، منافق می‌شود، تهمت می‌زند یا غیبت می‌کند. این‌ها همان سُبُل غلط و شیطانی است. هرکدام از این‌ها راهی هستند؛ ولی راه‌های شیطانی.

خدا می‌گوید: این راه‌های شیطانی را جمع کنید و فقط در صراط مستقیم باشید. صراط مستقیم قرآن، نماز، صداقت، امیرالمؤمنین، فاطمه زهرا و فرزندان آن امامان بزرگوار علیهم‌السلام هستند. صراط مستقیم نهج البلاغه، بحار الانوار، قال الصادق و قال الباقر علیه‌السلام است. صراط مستقیم مهربانی و دوستی و وحدت است. همه این‌ها صراط مستقیم است. شیطان این‌ها را دوست ندارد و تلاش می‌کند ما در مسیرهای دیگری قرار بدهد.

نماز جمعه و نماز عید فطر؛ نشان استقرار بر صراط مستقیم

امیدواریم به برکت دین، قرآن کریم و رهنمودهای ائمه اطهار علیهم‌السلام همه با هم در صراط مستقیم حرکت کنیم. همان کاری که هر جمعه انجام می‌دهیم. این نماز جمعه خودش صراط مستقیم است: اینجا جمع می‌شویم که دست به دست هم بدهیم، با هم دعا کنیم و از خدا صراط مستقیم را طلب کنیم.

نماز عید فطر را باشکوه برگزار کردیم. این یعنی صراط مستقیم. می‌توانست طور دیگری باشد: [دچار] تفرقه و تشتت باشد و هرکس جایی پرچمی بلند کند. در آن صورت، این فرمایش امیرالمؤمنین علیه‌السلام اتفاق نمی‌افتاد که فرمودند: نماز عید فطر نمایانگر شکوه و عزت مسلمانان است. اجتماعی که شما به پا کردید یعنی: ما می‌خواهیم به حرف امیرالمؤمنین علیه‌السلام توجه کنیم.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ﴿٢﴾

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

خطبه دوم

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى
سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى
مُحَمَّدٍ وَعَلَى عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَلَى فَاطِمَةَ
الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَعَلَى الْحَسَنِ
وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيْ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَعَلَى عَلِيٍّ
بَنِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى جَعْفَرِ
بَنِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلَى عَلِيٍّ
بَنِ مُوسَى وَعَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى عَلِيٍّ
بَنِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى الْحُجَّةِ الْقَائِمِ
الْمُنْتَظَرِ الْمَهْدِيِّ.

أَوْصِيكُمْ عِبَادَ اللَّهِ وَنَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَنَظْمِ أَمْرِكُمْ.

لزوم شناخت راه‌های منتهی به گمراهی

آنچه در خطبه‌ی اول خدمت شما عرض شد به این معنا بود که ما باید فقط از راه خدا تبعیت کنیم. قرار است در خطبه‌های دیگر این بحث کامل‌تر شود. راه‌هایی که نباید از آنها تبعیت کنیم، راه‌های غلط و ورود ممنوع متعدد و فراوان هستند. باید ببینیم چه راه‌هایی است که نباید به آنها ورود کرد تا ضرر نکنیم. «گمراه» به کسی می‌گویند که از راهی که باید می‌رفت نرفت؛ از راهی رفت که نباید می‌رفت. چنین کسی گم و گمراه می‌شود. باید تلاش کنیم وارد راه‌های ورود ممنوع نشویم. در خطبه‌های آینده، آن راه‌ها را در آیات قرآن و روایات اهل بیت علیهم‌السلام شناسایی می‌کنیم.

مناسبت‌های هفته

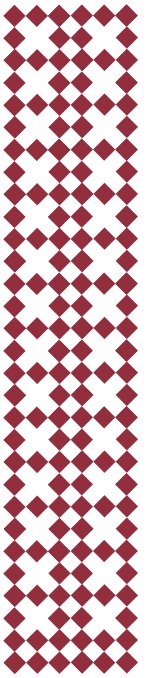
مناسبت‌هایی هست که یادآوری می‌کنم:

روز ملی جمعیت

امروز روز ملی جمعیت است. البته یک هفته را برای این [موضوع] قرار داده‌اند. بارها در همین خطبه‌های جمعه درباره آن صحبت شده است. در استان ما هم، معاون محترم ((امور بانوان)) استاندار جلسه‌ای برگزار کرد که سخنران فاضل و دانشمندی آمدند. قرارگاهی فعالیت مسئله جمعیت را در استان به عهده گرفته است. همه نهادهای ذی‌ربط باید برای مدیریت جمعیت به میدان بیایند. همه مؤمنان و متدینان هم باید برای این امر مهم راه بیفتند.

الان موضوع جمعیت در لسان رهبر حکیم ما مهم‌ترین موضوعی است که باید به آن توجه کنیم. اگر در جمعیت ضعیف شویم، جامعه ما دچار مشکلات جدی خواهد شد: ارتش و نیروهای مسلح نیرومند نخواهیم داشت. اقتصادمان هم به سستی و ضعف می‌گراید و نمی‌توانیم با دیگر کشورها رقابت کنیم.

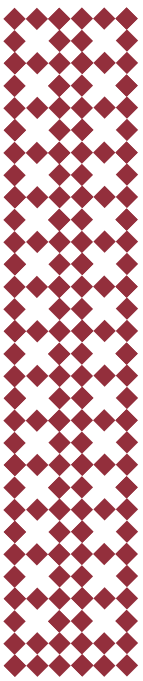

کسانی که هنوز بلای تک‌فرزندی و کم‌فرزندی گریبان آن‌ها را نگرفته است، در خانه چندین برادر و خواهر هستند و عمو، عمه، دایی [و خاله] دارند. در این [خانواده]‌ها اگر پدر بزرگ یا مادر بزرگ پیر شود، چندین نفر دست او را می‌گیرند.

تک‌فرزند شدن یعنی فردا از این بچه خیری به پدر بزرگ و مادر بزرگ نخواهد رسید. پدر و مادرش هم اگر زمین‌گیر شوند، او اصلاً حوصله آن‌ها را ندارد؛ برای اینکه آن‌ها هم از ابتدا حوصله فرزندداری نداشتند. متأسفانه پدیده حیوان‌داری [را مشاهده می‌کنیم]. نام آن حیوان را اینجا نمی‌برم. فرد هرچه عاطفه و مهر و محبت که لازم است برای فرزندپروری به کار بگیرد، برای حیوان‌پروری [صرف می‌کند]. آن هم چه حیوانی! آیا این ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ...﴾^۱ است؟! آیا این احترام قائل شدن به جایگاه انسان است؟! البته حیوانات هم حقوقی دارند و اسلام هم حقوق حیوانات را سفارش کرده است. همان حیوان اگر

۱. نک: آیه ۷۰ سوره اسراء: ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا﴾. ترجمه: به یقین فرزندان آدم را کرامت دادیم، آنان را در خشکی و دریا [بر مرکب‌هایی که در اختیارشان گذاشتیم] سوار کردیم، به آنان از نعمت‌های پاکیزه روزی بخشیدیم و آنان را بر بسیاری از آفریده‌های خود برتری کامل دادیم.

گرسنه یا تشنه شود، وظیفهٔ ماست که آن را نجات بدهیم. اما این کجا و آن کجا که به جای فرزندپروری حیوان‌پروری راه بیندازند و احساس کنند دیگر نیازی به فرزند ندارند. کسانی ما را به این دام انداختند که خودشان به شدت به دنبال این هستند که جمعیتشان را افزایش بدهند. این نسخه را برای ما نوشته‌اند؛ نه برای خودشان.

هر فرزندی سرمایه است، هر فرزندی دو بازو برای کارکردن دارد. هر فرزندی فکر و عقل و اندیشه دارد. این‌ها هرکدام سرمایهٔ گران‌بهایی هستند که جامعهٔ ما به شدت به آن‌ها محتاج است. هر انسانی که در مسیر صحیح رشد قرار بگیرد، می‌تواند زمینهٔ رزق چند ده نفر را که خدا می‌خواهد عنایت کند فراهم کند. به این‌ها توجه داشته باشیم و موضوع جمعیت را جدی بگیریم. پدران و مادران، فرزندان‌شان را به ازدواج زود و به موقع و فرزندآوری تشویق کنند. پیش آمده است که برخی افراد فرزندآوری را به تأخیر انداخته‌اند و گفته‌اند: حالا جوان هستیم و زود است. بعد هم دیگر نتوانسته‌اند صاحب فرزند شوند و ندامت و

پشیمانی جای آن نشسته است. رزق فرزند دست خداست. خدا فرمود:

﴿وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا﴾^۱

مبادا به خاطر رزق و روزی فرزندانان را بکشید یا اصلاً نگذارید به دنیا بیایند! هم رزق خودتان و هم رزق آن فرزندی که به دنیا می‌آید دست من است. دست تو که نیست! تو چه کاره هستی که رزق تعیین می‌کنی؟! خدا رزق می‌دهد.

روزه بهره‌وری و بهینه‌سازی الگوی مصرف

این هم از مسائل مهم است. قرآن فرمود: مالتان را به دست بی‌خردان ندهید. جامعه ما را در معرض مصرف‌های بیجا و ناعادلانه قرار دادند و زمینه‌هایی فراهم کردند که عده‌ای برای هفتاد نسل خودشان انبار و غارت کردند و بیت‌المال را به خودشان اختصاص دادند. این‌ها اتفاقات بدی است که در جامعه ما افتاده است.

۱. فرزندانان را از بیم تنگ‌دستی نکشید. ما به آنان و شما روزی می‌دهیم، یقیناً کشتن آنان گناهی بزرگ است (اسراء: ۳۱).

الان دولت محترم جراحی اقتصادی می‌کند. جراحی درد هم دارد؛ یعنی ممکن است در آغاز کار اتفاقاتی بیفتد: دولت جایی را درست می‌کند؛ [اما] عده‌ای سوءاستفاده‌گر، جنس‌هایی را گران می‌کنند که ربطی به این کار دولت ندارد یا افراد ناجوانمرد و بی‌رحم آذوقهٔ مردم را احتکار و انبار می‌کنند. یعنی مردم را به زحمت می‌اندازند برای اینکه خودشان لقمهٔ حرام بیشتری به چنگ بیاورند. این‌ها همان درد ناشی از کار جراحی دولت است.

آیا بگذاریم فاصلهٔ فقیر و غنی هر روز بیشتر شود؟ [آیا] دولت کار خودش را انجام ندهد و همه چیز را به دست کسانی بسپارد که سلطان گندم، برنج یا هر چیزی هستند که نیاز مردم است تا آن‌ها هر کاری می‌خواهند انجام بدهند؟ ما باید دولت را حمایت کنیم تا در این کار موفق شود. یعنی معلوم شود که دیگران نباید رزق این مردم را به یغما ببرند. با همت و حمایت مردم می‌شود این را پیش برد. کسانی که منافعشان در خطر است، هم سودجویان در داخل و هم پدر و مادر این سودجویان در خارج، یعنی آمریکا و انگلیس و امثال آن، به شدت به مردم یأس

و ناامیدی تزریق می‌کنند و می‌گویند: شما گرفتار هستید و کار به جایی نمی‌برید.

ما می‌دانیم که با حضور، مشارکت و صبر و بردباری مردم، این جراحی نتیجه می‌دهد و ان شاء الله اقتصاد مملکت ما به سامان می‌رسد.

البته وقتی مسئله صبر و بردباری را خدمت مردم می‌گوییم و از آن‌ها خواهش می‌کنیم، خیلی جدی‌تر به مسئولان سفارش می‌کنیم: شما در این شرایط باید بازار را بیشتر کنترل کنید. نگذارید سودجویان هر غلطی خواستند بکنند. حمایت شما از سفره مردم باید افزایش پیدا کند. از زحمات‌های شما تشکر می‌کنیم؛ [اما] زحمتتان را افزون کنید. کسانی که برای نظارت می‌فرستید، همواره بر آن‌ها هم نظارت داشته باشید که درست رصد کنند، درست گزارش بدهند و مانع [فساد اقتصادی] بشوند. چنین نباشد که فساد اقتصادی را ببینند و چشمشان را ببندند. تاکنون بارها شنیده‌ایم که انبار انبار آذوقه مردم را که احتکار شده بود، [دولت] کشف کرده است. با مشارکت و همراهی مردم این [تحول] می‌تواند ان شاء الله به نحو احسن اتفاق بیفتد.

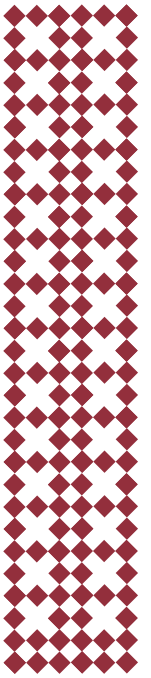

اولین محاصره اقتصادی جدی علیه جمهوری اسلامی

اولین محاصره اقتصادی جدی علیه جمهوری اسلامی توسط آمریکا و اروپا در سال ۱۳۵۹ [اتفاق افتاد]. همان اوایل پیروزی انقلاب کارشان را شروع کردند. تابه حال هم هرچه توانستند [تحریم کرده‌اند]. هر روز چیزی یادشان آمده است و تحریمی بر تحریم‌های گذشته افزوده‌اند. اما ملت ما توانمندتر شده و ان شاءالله این توانمندی جواب تحریم‌های آنهاست. آنها رحم ندارند. داروهایی را ممنوع کردند که جان بیماران ما در بیمارستان به آنها بستگی داشت؛ اما برای آنها مهم نبود. [اگر] بگوییم: بیماران به خاطر نبودن دارو جان می‌دهند؛ می‌گویند: ما کاری نداریم. ما همین را می‌خواهیم!

ما چنین دشمنانی داریم:

﴿لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ ذَٰلِكَ

بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيَسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ.^۱

این‌ها بدترین و خشن‌ترین دشمنان ما هستند. ما از آن‌ها انتظار نداریم. از مردم خودمان انتظار صبوری و از دولت خودمان انتظار خدمت، نظارت و دقت به سفره و معیشت مردم [داریم].

سالروز آزادسازی خرمشهر

در این روزها یاد و خاطره پیروزی خرمشهر را داریم. بارها شنیده‌اید صدام که لعنت و عذاب خدا بر او باد آمد، اعلام کرد و صریحاً گفت: اگر ایرانی‌ها توانستند خرمشهر را پس بگیرند، من کلید بصره را به آن‌ها خواهم داد. [وقتی] ایرانی‌ها [خرمشهر را] پس گرفتند او باور نمی‌کرد. الحمدلله!

آن زمان من قم بودم؛ ولی آن روز در بازار قزوین خدمت عزیزان متدین بازاری بودم. ناگهان برنامه رادیو تغییر کرد و مارش پیروزی پخش شد: «خرمشهر، شهر خون و قیام آزاد شد!» چه شوری در مردم به

۱. یقیناً سرسخت‌ترین مردم را در کینه و دشمنی نسبت به مؤمنان، یهودیان و مشرکان خواهی یافت. البته نزدیک‌ترینشان را در دوستی با مؤمنان، کسانی می‌یابی که گفتند: ما نصرانی هستیم. این واقعیت برای آن است که گروهی از آنان کشیشان دانشمند و عابدان خداترس‌اند و آنان [در پیروی از حق] تکبر نمی‌کنند (مأئده: ۸۲).

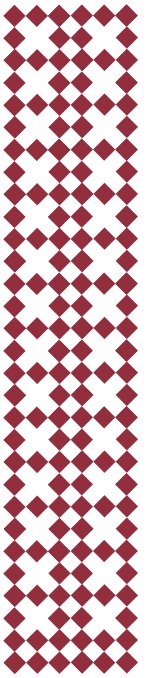

وجود آمد! همه از بازار و کوچه و خیابان، به خیابان امام آمدند، به سمت سبزه میدان حرکت کردند و از آنجا به خیابان نادری رفتند. در جایی جمع شدند که پایگاه سپاه پاسداران بود و بعدها کانون فرهنگی شد. این خیابان مملو از دعوت بود. نه کسی دعوت کرده بود و نه کسی تبلیغ کرده بود. یک باره خیابان بسیار شلوغ شد. سخنرانی و امثال آن [اتفاق افتاد] و جمعیت زیاد مردم اظهار خوشحالی کردند.

آن زمان خرمشهر را آزاد کردیم. الان باید چقدر خوشحال باشیم که کربلا آزاد شده است. کم کم به جایی می‌رسیم که ان شاء الله آزادی قدس را اعلام کنیم و مکه و مدینه از زیر سلطه نوکران آمریکایی که سعودی‌ها هستند آزاد شوند. یقین داریم که همه این‌ها خواهد شد. چنان که الحمد لله یمن از شر سعودی‌های مأمور آمریکا آزاد شد؛ چنان که سوریه و عراق آزاد شدند. عراق هم زیر چنگال آن‌ها بود.

هر روز استقلال کشورهای اسلامی قوی‌تر می‌شود و ان شاء الله به نتایج بیشتری می‌رسیم. قبل از همه این‌ها، ایران اسلامی از زیر سلطه آمریکا و

دست‌نشانندگان آن [بیرون آمد و] استقلال و آزادی به دست آورد. خدایا شکر تو را به جا می‌آوریم:

﴿وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ^ص
وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾^۱

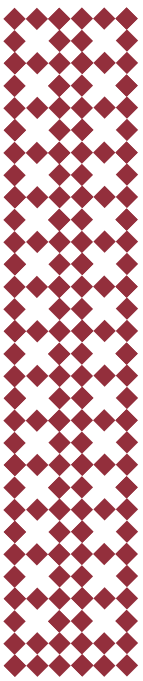
ممکن است جوان‌ها چندان حسی نداشته باشند [و بگویند]: یعنی چه که ایران آزاد شد؟ از پدربزرگ‌هایشان بپرسند: قبل از اینکه انقلاب اسلامی به پیروزی برسد، مملکت ما در چه شرایطی بود؟

پیروزی مسلمانان لبنان

در لبنان چند پیروزی تاریخی از نظر زمان و مناسبت‌ها، با این پیروزی اخیر همراه شده است:

یک: عقب‌نشینی نیروهای رژیم صهیونیستی از جنوب لبنان در سال ۲۰۰۰ میلادی. تقریباً می‌توان گفت این اولین پیروزی چشمگیری بود که همه را به تعجب واداشت. مگر این‌ها در جنوب لبنان چقدر نیرو داشتند که توانستند صهیونیست‌ها را به عقب‌نشینی وادار کنند! وقتی فیلم این عقب‌نشینی

۱. [نیز یاد کنید] هنگامی را که پروردگارتان اعلام کرد: اگر سپاسگزاری کنید، قطعاً [نعمت] خود را بر شما می‌افزایم و اگر ناسپاسی کنید، بی‌تردید عذابم سخت است (ابراهیم: ۷).

را نشان می‌دادند، چقدر تماشایی بود که رزمندگان و شیعیان مجاهد جنوب لبنان، صهیونیست‌ها را از مناطقی عقب راندند که تا دیروز در آنجا بودند. صهیونیست‌ها روحیه‌شان را باختند و روحیه مؤمنین و مسلمین همه جا قوت گرفت.

پیروزی بعدی: پیروزی حزب‌الله لبنان بر رژیم صهیونیستی در سال ۱۳۷۹ خورشیدی. این هم پیروزی بزرگی بود. ظاهراً همان باشد که کشتی صهیونیستی هدف قرار گرفت و خود رژیم صهیونیستی اذعان کرد: [اکنون که] کشتی ما را زدند، دیگر نیروی دریایی نداریم. اگر هم داشته باشیم، دیگر خاصیت ندارد؛ برای اینکه نیروی دریایی ما ممکن است در هرکجا هدف موشک‌های حزب‌الله لبنان قرار بگیرد. از آن پس، هر روز حال آن‌ها وخیم‌تر شده و حال مسلمان‌ها بهتر شده است. خدا را شکر می‌کنیم و منتظر پیروزی‌های بزرگ‌تر هستیم.

این پیروزی که این روزها نصیب مردم لبنان شد، انتخابات لبنان بود. در این انتخابات لبنان، آمریکایی‌ها هرچه می‌توانستند سرمایه‌گذاری کردند که آشوب به

پاکنند و اختلاف ایجاد کنند تا افراد مورد نظر آن‌ها رأی بیاورند. سعودی‌ها فراوان پول خرج کردند و زمینه دعوا، درگیری و اختلافات داخلی را در لبنان ایجاد کردند؛ اما رهبر فرهیخته حزب‌الله، سید حسن نصرالله، به خوبی مدیریت کرد، نگذاشت اختلافات پا بگیرد و وحدت و همدلی را تشویق کرد. علی‌رغم همه شیطنت‌ها، می‌گویند: آرام‌ترین انتخابات در دهه‌های اخیر در لبنان، همین انتخاباتی بود که به پیروزی مسلمانان و حزب‌الله منتهی شد و وحدت و انسجام ایجاد کرد.

حمایت‌های ایران در بحران‌هایی که آن‌ها نیازمند سوخت و انرژی، به‌ویژه بنزین بودند. کشتی‌های نفت‌کش ایران اسلامی و مقتدر، بنزین را بردند و به آنجا رساندند. سید حسن نصرالله هم به اسرائیلی‌ها گفت: این کشتی‌ها به منزله خاک لبنان است؛ یعنی اگر نگاه چپ کنید، ما حساب شما را می‌رسیم. هم مشکل ایران حل شد که نیازمند ارز و پول بود و هم مشکل لبنان که نیازمند انرژی و بنزین بود. این مشکلات با هم حل شدند. خدا را شکر می‌کنیم. وحدت اسلامی یعنی همین که مسلمان‌ها در مقابل دشمنان قسم‌خورده هوادار هم باشند.

کنگره شهدای روحانی

کنگره شهدای روحانی را در سراسر کشور برگزار شد. چنان‌که ملاحظه کردید، به دلیل اینکه سرور، رهبر و سید آزادگان، مرحوم حجت‌الاسلام والمسلمین سید علی‌اکبر ابوترابی از استان قزوین بودند، همایش کشوری شهیدان روحانی در مرکزیت قزوین اجرا شد. [البته سید آزادگان را] از نظر روحانیون عرض می‌کنم؛ وگرنه سید بزرگوار آزادگان، اولین کسی که اسیر شد و آخرین کسی که او را آزاد کردند، مرحوم سرلشکر حسین لشکری باز هم از استان قزوین بودند. محفل باشکوهی برقرار شد و این اتفاق افتاد. البته استان‌های دیگر هم هر یک با عنوانی برنامه‌هایی داشتند. ان شاء الله طی روزهای آینده برنامه کشوری و عمومی آن در قم برگزار خواهد شد.

رحلت آیت الله فاطمی نیا

به فرموده رهبر انقلاب ظله العالی: «عالم واعظ درس آموز». کمتر کسی را داریم که تحت تأثیر بیانات اثرگذار و دل‌نشین این عالم عارف قرار نگرفته باشد. مخصوصاً عزیزان نمازگزار جمعه، همه شما، مستقیم یا غیرمستقیم، به نحوی شاگرد این مرد بزرگ بودید. این عالم بزرگوار بعد از عمری تبلیغ، دعوت حق را لیک گفت. از خدای متعال می‌خواهیم که روح بلند این سید بزرگوار و واعظ اثرگذار را با اجداد طاهر ایشان محشور بفرماید. حضرت آقا به ایشان گفتند: «واعظ». روایات زیادی داریم که می‌فرمایند: «المواعظ حیاة القلوب»^۱ موعظه است که دل انسان را زنده می‌کند. هر وقت موعظه‌ای شنیدیم، دلمان تکان خورد، درونمان منقلب شد و گاهی شاید اشکمان جاری شد، بدانیم که این‌ها نشانه حیات و زنده شدن است. این سید در زنده کردن ما مردم خیلی نقش داشتند و مؤثر بودند.

۱. عبدالواحد بن محمد آمدی، غرر الحکم و درر الکلم، ج ۱، قم: دارالکتاب الاسلامی، ۱۴۱۰ق، ص ۲۹؛ ترجمه: اندرز زندگی بخش دل‌هاست.

دعای پایانی

از خدای متعال عزت، اقتدار و عظمت را برای اسلام و مسلمین ملتمسانه درخواست می‌کنیم.

پروردگارا! به احترامی که پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نزد تو دارد و درباره او فرمودی: ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾^۱ به احترامی که امیرالمؤمنین، فاطمه زهرا و فرزندان آنها نزد تو دارند؛ جامعه، مردم و همه ما را برای رسیدن به معارف دین، تبعیت از خدا و فاصله‌گرفتن از تبعیت از شیطان و هوای نفس توفیق عنایت بفرما؛ پروردگارا! سایه اقتدار رهبر فرزانه انقلاب را بر سر مسلمانان جهان و مستضعفان عالم مستدام بدار؛ پروردگارا! اموات و گذشتگان ما را ببخش و بیامرز؛ پروردگارا به مریض‌های ما شفای عاجل عنایت بفرما؛ پروردگارا! نقشه‌ها، نیرنگ‌ها و توطئه‌های دشمنان را نقش بر آب بگردان؛ پروردگارا! حکومت اسلامی ما را به حکومت جهانی صاحب و مولایمان متصل بفرما؛ روح امام و شهیدان را از همه ما راضی و خشنود بدار.

۱. یقیناً تو بر بلندای سجایای اخلاقی عظیمی قرار داری (قلم: ۴).

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ فِي مَشَارِقِ
الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا تَابِعْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ بِالْخَيْرَاتِ إِنَّكَ
مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ ﴿١﴾

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾
إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾.

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

